

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Διεύθυνση Οικονομικής & Αναπτυξιακής Πολιτικής

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας : 10183, Αθήνα
Πληροφορίες : Ελευθ. Παπαβασιλόπουλος
Β. Σταμάτης
Κ. Κεφαλά
Μ. Μπαλάσκα
Τηλέφωνο : 213 136 4425
213 136 4424
213 150 1451
2131364724
email : l.papavasiliopoulos@ypes.gov.gr
vstamatis@mou.gr
nkefala@mou.gr

Αθήνα, 1.7.2022
Α.Π. : 43972

Προς : Πίνακας Αποδεκτών

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ»

που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης μέσα από το έργο "Sub 2 – 16631_ Πρόγραμμα βελτίωσης οδικής ασφάλειας», που είναι ενταγμένο στον Άξονα 4.6. «Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας» (εφεξής: «το Πρόγραμμα»).

Το έργο/δράση υλοποιείται στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης –NextGenerationEU.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).
2. Τα άρθρα 270 έως και 281 του ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α' 207) και ιδίως το άρθρο 272 για την σύσταση στο Υπουργείο Οικονομικών της αυτοτελούς Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης.
3. Τις διατάξεις του ν. 4674/2020 (Α' 53) «Στρατηγική αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις».
4. Τις διατάξεις του ν. 4683/2020 (Α' 83) για την κύρωση της από 20.3.2020 Π.Ν.Π. «Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης (Α' 68) και άλλες διατάξεις»
5. Τις διατάξεις του ν. 4684/2020 (Α' 86) για την κύρωση της από 30.3.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις (Α' 75) και άλλες διατάξεις».
6. Τις διατάξεις του ν. 4685/2020 (Α' 92) «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις», όπως ισχύει.
7. Τις διατάξεις του ν. 4690/2020 (Α' 104) «Κύρωση: α) της από 13.04.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 84) και β) της από 01.05.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α' 90) και άλλες διατάξεις».
8. Τις διατάξεις του ν. 4622/2019 (Α' 133) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης»
9. Τις διατάξεις του ν. 4555/2018 (Α' 133) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής - Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις, όπως ισχύει.

10. Τις διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α' 147) «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, όπως ισχύει.
11. Τις διατάξεις του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας ενσωμάτωση της οδηγίας 2011/85/2011/ΕΕ – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
12. Τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (Α' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως ισχύει.
13. Τις διατάξεις του ν. 4447/2016 (Α' 241) «Χωρικός σχεδιασμός – Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
14. Τις διατάξεις του ν. 4342/2015 (Α' 143) για την ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 «Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
15. Τη διάταξη του άρθρου 11 του ν. 4355/2015 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/60/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών, που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους-μέλους και άλλες διατάξεις».
16. Τις διατάξεις του ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις» (Α' 112) και τα σχετικά έγγραφα εφαρμογής.
17. Τις διατάξεις του ν. 3463/2006 «ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ» (Α'114), ως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει.
18. Τις διατάξεις του ν. 4783/2021 και ειδικότερα τις διατάξεις του άρθρου δέκατου πέμπτου «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των ΟΤΑ-Τροποποίηση του άρθρου 69 του ν. 4509/2017» (Α'38).
19. Τις διατάξεις του ν. 4674/2020 «Στρατηγική αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις» (Α' 53).
20. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 119 του ν. 4622/2019.
21. Το Π.Δ. 83/09.07.2019 (Α'121) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
22. Το Π.Δ. 81/08.07.2019 (Α'119) «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων του - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων».
23. Το Π.Δ. 141/2017 (Α' 180) «Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών», όπως ισχύει.
24. Το Π.Δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).
25. Το Π.Δ. 899/1976, όπως ισχύει (Α' 329).
26. Την με αριθμ. Υ22/17.06.2021 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών, Στυλιανό Πέτσα» (Β' 2607).

27. Την με αριθμ. 23774/15-4-2020 (Β' 1610) κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Εσωτερικών «Διάρθρωση και αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών (ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ)».
28. Την με αριθμ. 134453/23.12.2015 (Β' 2857) κοινή υπουργική απόφαση με τίτλο «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του ΠΔΕ» όπως ισχύει.
29. Την με αριθμ. πρωτ. ΕΔΕΠΟΛ/Α/ΣΩΣΤΑΝ/1185/4.10.2018 Εγκύκλιο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού με θέμα «Υποέργα αρχαιολογικών εργασιών και ερευνών σε συγχρηματοδοτούμενα τεχνικά έργα τρίτων».
30. Την με αριθμ. ΔΝΣβ/1732/ΦΝ 466/29.03.2019 Υπουργική Απόφαση «Εξειδίκευση του είδους των παραδοτέων στοιχείων ανά στάδιο και ανά κατηγορία μελέτης σε ότι αφορά τα συγκοινωνιακά (οδικά) έργα, τα υδραυλικά, τα λιμενικά και τα κτιριακά έργα» (Β' 1047).
31. Την ενιαία τιμή της προεκτιμώμενης αμοιβής όπως καθορίζεται ανά είδος και κατηγορία έργου όπως ορίζεται στα αντίστοιχα άρθρα του Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών (απόφ. Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών με αριθμό ΔΝΣγ/32129/ΦΝ466/4-5-2017 (2519/20 ΦΕΚ Β' 07-2017)) για κάθε κατηγορία μελέτης συναρτούμενη με την φυσική ποσότητα κάθε αντικειμένου, όπως ισχύει.
32. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2021/240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (L 57/1).
33. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 241/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 για την θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
34. Τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (L 193/1).
35. Την με αριθμ. ΓΔΟΥ 257/06.11.2020 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών με τίτλο: «Διορισμός Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης» (Υ.Ο.Δ.Δ. 931).
36. Την με αριθμ. 154839 ΕΞ 2021/06.12.2021 (ΑΔΑ: ΩΗΠΟΗ-Υ3Μ) απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης περί τροποποίησης της υπ' αριθμ. 120141 ΕΞ 2021/30.09.2021 όμοιας απόφασης.
37. Την με αριθμ. 2021/0159/17.06.2021 Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Εκτελεστική Απόφαση του Συμβουλίου για την έγκριση της αξιολόγησης του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (στο εξής το «Σ.Α.Α.»).
38. Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του Σ.Α.Α. για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).
39. Την με αριθμ. 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (B 4498) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
40. Την με αριθμ. 120141 ΕΞ 2021/30.09.2021 (ΑΔΑ: 6ΝΞ3Η-ΨΘ0) απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης περί Έγκρισης του Εγχειριδίου

Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

41. Την με αριθμ. πρωτ. 82467ΕΞ2022/14.06.2022 Απόφαση Ένταξης του έργου «ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ: «Βελτίωση της παρεχόμενης οδικής ασφάλειας», στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.

ΚΑΛΕΙ

τις Περιφέρειες της Χώρας, τους Δήμους με μόνιμο πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των 20.000 κατοίκων και τους Τουριστικούς Δήμους¹, για την υποβολή προτάσεων προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα.

Η παρούσα Πρόσκληση βρίσκεται σε συνέργεια με το «Πρόγραμμα Επεμβάσεων Βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας (ΠΕΒΟΑ)» αρμοδιότητας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με το οποίο θα γίνουν παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας στο εθνικό και στο επαρχιακό δίκτυο της Χώρας.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Οι προτάσεις που θα υποβληθούν στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης αφορούν στο υφιστάμενο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας ΟΤΑ α' και β' βαθμού και αποσκοπούν στη βελτίωση της παρεχόμενης οδικής ασφάλειας και τη μείωση των ατυχημάτων.

Ειδικότερα, οι δράσεις που είναι επιλέξιμες αφορούν στη «Βελτίωση οδικής ασφάλειας (αναγνωριστικό μέτρου 16631, Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας), και περιλαμβάνουν βελτιώσεις στην ασφάλεια του οδικού δικτύου σε ολόκληρη τη χώρα με σκοπό τη μείωση του αριθμού των τροχαίων ατυχημάτων, καλύπτοντας, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη Πρόσκληση του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, παρεμβάσεις σε περισσότερα από 7.000 επικίνδυνα σημεία έκτασης 2.500 χλμ. του δικτύου. Οι δράσεις αυτές δεν θα βλάπτουν σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, λαμβανομένων υπόψη της περιγραφής του μέτρου και των μέτρων μετριασμού που προβλέπονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με την τεχνική καθοδήγηση για την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C58/01). Ειδικότερα, το μέτρο υπόκειται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η συμμόρφωση με

¹ Ως Τουριστικοί Δήμοι ορίζονται αυτοί που χαρακτηρίζονται ως τέτοιοι σύμφωνα με το ΠΔ 899/1976, όπως ισχύει καθώς και Δήμοι στα όρια των οποίων υπάρχουν περιοχές χαρακτηρισμένες ως Τουριστικοί Τόποι σύμφωνα με το ΠΔ 899/1976, όπως ισχύει.

την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» ενσωματώνεται στο έργο και τηρείται αυστηρά στα στάδια της κατασκευής, της λειτουργίας και του παροπλισμού της υποδομής. Η υλοποίηση των δράσεων θα ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Ειδικότερα, για τις ανάγκες της Πρόσκλησης, το οδικό δίκτυο αρμοδιότητας ΟΤΑ, αναλόγως της θέσης ανάπτυξής του, διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

A) Στο αμιγώς αστικό οδικό δίκτυο, που αναπτύσσεται εντός των ορίων των οικισμών ή και βιομηχανικών – βιοτεχνικών περιοχών.

B) Στο υπεραστικό - περιαστικό οδικό δίκτυο.

Σε κάθε περίπτωση επιλέξιμες προς χρηματοδότηση είναι στοχευμένες επεμβάσεις – βελτιώσεις – τροποποιήσεις επί του υφιστάμενου οδικού δικτύου, οι οποίες ανά κατηγορία οδικού δικτύου εξειδικεύονται στις κάτωθι δράσεις και ενέργειες:

A. ΑΣΤΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Δράση A1. Μέτρα μείωσης της ταχύτητας

Επιλέξιμες ενέργειες

- ✓ **Επεμβάσεις στην υψομετρική διαμόρφωση της οδού**
π.χ. οδικές υβώσεις (Road Humps), μαξιλάρια (Speed Cushions), πλατώ (Speed Tables), υπερυψωμένες διαβάσεις/διασταυρώσεις (Junction Plateau / Raised Crossings)
- ✓ **Τροποποιήσεις στην Οριζοντιογραφία της οδού**
π.χ. συνεχής οριζοντιογραφική μετάθεση του άξονα της οδού, δημιουργία άξονα οδού σχήματος «S» (Chicanes)
- ✓ **Περιορισμός του πλάτους του οδοστρώματος**
π.χ. στενώσεις οδών, νησίδες, προεξοχές πεζοδρομίων
- ✓ **Αλλαγές στην επιφάνεια της οδού**
π.χ. χρήση διαφορετικών υλικών ή χρώματος σε συνδυασμό με οριζόντια σήμανση
- ✓ **Μέτρα σε εισόδους οικισμών - πύλες**
- ✓ **Περιοχές με περιορισμό ορίου ταχύτητας ή με κάμερες ταχύτητας/ ασφάλειας**
- ✓ **Κατακόρυφη σήμανση**
Τοποθέτηση πληροφοριακών, καθοδηγητικών ή συνδυαστικών πινακίδων σήμανσης:
  1. Αναγγελίας κινδύνου (K),
  2. Ρυθμιστικές της κυκλοφορίας (P),

3. Πληροφοριακές (Π) και

4. Πρόσθετες (Πρ))

- ✓ **Οριζόντια σήμανση – διαγραμμίσεις**
- ✓ **Φωτισμός οδών**
- ✓ **Φωτεινοί Σηματοδότες**

π.χ. εφαρμογή συγχρονισμένης σηματοδότησης σε κύριες συλλεκτήριες αστικές αρτηρίες για τη διατήρηση κατά το δυνατόν ενιαίας ταχύτητας κίνησης και την εκτόνωση του κυκλοφοριακού φόρτου του κύριου οδικού δικτύου, τοποθέτηση κατάλληλου προγράμματος σηματοδότησης ή τροποποίηση υφιστάμενου, αναβάθμιση λειτουργικών χαρακτηριστικών σηματοδοτών κ.λπ.

- ✓ **Εικονικοί μειωτές ταχύτητας**

Δράση Α2. Μέτρα μείωσης του κυκλοφοριακού φόρτου

Επιλέξιμες ενέργειες (μόνιμα μέτρα)

- ✓ **Αποκλεισμός ολόκληρης οδού**
Τοποθέτηση εμποδίων, ειδικές διαμορφωμένες νησίδες, πύλες, κολονάκια τοποθετημένα το ένα δίπλα στο άλλο
- ✓ **Μερικός αποκλεισμός οδού**
Τοποθέτηση εμποδίων τα οποία διακόπτουν την κυκλοφορία προς μια κατεύθυνση)

Δράση Α3. Μέτρα ενθάρρυνσης της χρήσης Μέσων Μαζικής Μεταφοράς

Επιλέξιμες ενέργειες

- ✓ **Επεμβάσεις για την ασφαλέστερη διέλευση από κρίσιμα σημεία δρομολογίων Μ.Μ.Μ.**
π.χ. διασταυρώσεις περιορισμένου πλάτους, στενώσεις οδών, mini roundabout
- ✓ **Ασφαλής τοποθέτηση των θέσεων στάσης των Μ.Μ.Μ.**
π.χ. μετατόπιση υφιστάμενων θέσεων στάσης λεωφορείων για τη διασφάλιση επαρκούς απόστασης από τις λωρίδες κυκλοφορίας αλλά και ορατότητας, μέτρα διοχέτευσης των παραγόμενων ροών πεζών και εγκάρσιας διέλευσης οδών, σήμανση, τοποθέτηση κατάλληλου ύψους και σχήματος κρασπέδου για την ασφαλή διέλευση πεζών και ΑΜΕΑ

Δράση Α4. Μέτρα αναμόρφωσης του αστικού οδικού περιβάλλοντος**Επιλέξιμες ενέργειες**

- ✓ **Επανασχεδιασμός Κυκλοφοριακών Κόμβων**
π.χ. τροποποίηση διαμόρφωσης ισόπεδων διασταυρώσεων με κατασκευή κυκλικών κόμβων κατάλληλης διαρρύθμισης και διάταξης
- ✓ **Δημιουργία εσοχών κατάλληλων για την ασφαλή στάση ή στάθμευση Ι.Χ. ή ταξί**
- ✓ **Δημιουργία θέσεων στάθμευσης μοτοσυκλετών, ποδηλάτων και οχημάτων μικροκινητικότητας**
- ✓ **Δημιουργία θέσεων στάθμευσης ΑμεΑ**
- ✓ **Δημιουργία έγχρωμων διαβάσεων με αισθητικές παρεμβάσεις**
- ✓ **Δημιουργία διαβάσεων με εγκιβωτισμένα υλικά για μεγαλύτερη αντοχή**
- ✓ **Δημιουργία Διαγώνιων Διαβάσεων πεζών προς όλες τις διευθύνσεις**
- ✓ **Δημιουργία ποδηλατοδρόμων**
Αυτοτελή λειτουργικά τμήματα δικτύου ποδηλατοδρόμων με σαφή αφετηρία και τερματισμό ενταγμένο σε γενικότερο σχεδιασμό
- ✓ **Δημιουργία πεζοδρομίων**
Με όδευση τυφλών και εξασφάλιση κίνησης των Α.Μ.Ε.Α.
- ✓ **Δημιουργία Σχολικών Δακτυλίων**
- ✓ **Τοποθέτηση Κιγκλιδωμάτων πεζών** σε κύριες αστικές οδούς (Αποτροπή ανεξέλεγκτης διέλευσης πεζών εγκάρσια από οποιοδήποτε σημείο της οδού και κατάλληλες διαμορφωμένες θέσεις διαβάσεων)
- ✓ **Πεζογέφυρες και ποδηλατογέφυρες**
- ✓ **Υπόγειες πεζοδιαβάσεις και ποδηλατοδιαβάσεις**
- ✓ **Τοποθέτηση ανακλαστήρων οδοστρώματος, εύκαμπτων στύλων** για την ένταση οριοθέτησης και αναγνώρισης του απαραίτητου χώρου ελιγμών και κίνησης των οχημάτων
- ✓ **Βελτίωση οδοστρώματος**
σε συγκεκριμένα σημεία που χρήζουν αύξηση της παρεχόμενης πρόσφυσης-τριβής ιδιαίτερα σε περιοχές έντονων οριζοντιογραφικών (στροφές) και μηκοτομικών (έντονες κλίσεις) μεταβολών
- ✓ **Βελτίωση διαχείρισης ομβρίων**

παρεμβάσεις εξασφάλισης των απαραίτητων απορροών σε θέσεις φρεατίων για την αποφυγή συσσώρευσης ομβρίων και δημιουργίας συνθηκών ολίσθησης

- ✓ **Μονοδρομήσεις Οδών**
- ✓ **Δημιουργία parklets**

Β. ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Δράση Β1. Μέτρα βελτίωσης της οδικής ασφάλειας υπεραστικών – περιαστικών οδών

Επιλέξιμες ενέργειες

- ✓ **Τοποθέτηση - βελτίωση της απαραίτητης οριζόντιας σήμανσης**
- ✓ **Τοποθέτηση - βελτίωση της απαραίτητης κατακόρυφης σήμανσης**
- ✓ **Πινακίδες Μεταβλητών μηνυμάτων VMS**
- ✓ **Τοποθέτηση - βελτίωση στηθαίων ασφαλείας κατά τις απαιτήσεις των νέων τεχνικών προδιαγραφών συστημάτων αναχαίτισης οχημάτων (EN 1317)**
- ✓ **Τοποθέτηση-βελτίωση απολήξεων στηθαίων ασφαλείας**
- ✓ **Βελτίωση οδοστρώματος - Δημιουργία των απαραίτητων επικλίσεων**
σε συγκεκριμένα σημεία που χρήζουν αύξηση της παρεχόμενης πρόσφυσης-τριβής ιδιαίτερα σε τμήματα έντονων οριζοντιογραφικών (στροφές) και μηκοτομικών (έντονες κλίσεις) μεταβολών
- ✓ **Διαπλάτυνση ερεισμάτων για την εξασφάλιση του απαραίτητου πλάτους ερείσματος**
ώστε να διευκολύνεται η ασφαλής προσωρινή στάση οχημάτων λόγω βλάβης ή έκτακτης ανάγκης
- ✓ **Εγκατάσταση οριοδεικτών σε περιοχές που δεν είναι απαραίτητη η τοποθέτηση στηθαίων ασφαλείας**
- ✓ **Εγκατάσταση θραύσιμων (κατά την πρόσκρουση) διατάξεων σε θέσεις όπου δεν είναι ευχερής η τοποθέτηση στηθαίων ασφαλείας**
- ✓ **Αντικατάσταση κρασπέδων ύψους 15εκ σε νησίδες με αντίστοιχα 7εκ σύμφωνα με τα οριζόμενα στους ΟΜΟΕ-ΣΑΟ**
- ✓ **Εγκατάσταση - Βελτίωση διαχείρισης ομβρίων για την ορθή και ταχεία απαγωγή των ομβρίων από το οδόστρωμα**
- ✓ **Εγκατάσταση - Βελτίωση οδοφωτισμού για τη βελτίωση του οδοφωτισμού της οδού, ιδιαίτερα ισόπεδων κόμβων, μεταβολής του πλάτους της διατομής**

- ✓ **Κατασκευή έγγλυφων ή ανάγλυφων ραβδώσεων** για τη δημιουργία επιφανειών που θα προειδοποιούν έγκαιρα με ηχητική όχληση τους οδηγούς ώστε να μειώσουν την ταχύτητα τους
- ✓ **Κατασκευή διατάξεων μείωσης ταχύτητας** σε περιοχές προσέγγισης κυκλικών κόμβων με επιτρεπόμενες ταχύτητες οδού >80 km/h, σύμφωνα με τις ΟΜΟΕ-Κ3
- ✓ **Κατασκευή νησίδων στη δευτερεύουσα οδό** για την σαφή οριοθέτηση του χώρου της συμβάλλουσας οδού και τη δυνατότητα τοποθέτησης κατακόρυφης σήμανσης
- ✓ **Κατασκευή λωρίδων αριστεροστροφών** σε θέσεις με αυξημένες στρέφουσες αριστερές στροφές για την προστασία τόσο της διαμπερούς όσο και της στρέφουσας κίνησης
- ✓ **Κατασκευή τοπικής παράπλευρης οδού εξυπηρέτησης** σε περιοχές με αυξημένη παρόδια δραστηριότητα προκειμένου εντός των διατιθέμενων ορίων απαλλοτρίωσης να αναπτύσσεται παρόδιο δίκτυο ώστε να διαχωρίζονται οι διαμπερείς από τις τοπικές κινήσεις και οι είσοδοι και έξοδοι σε αυτές να γίνονται συντεταγμένα και όχι ανεξέλεγκτα

Οι προδιαγραφές των έργων πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις δυσμενείς συνθήκες περιβάλλοντος της κάθε περιοχής (βροχή, ομίχλη, χιόνι, παγετός, άνεμος) και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σωστού οδοφωτισμού και έξυπνων συστημάτων ασφάλειας και διαχείρισης της κυκλοφορίας (έξυπνος οδοφωτισμός σε κόμβους, σε σημεία μειωμένης ορατότητας λόγω ομίχλης, ολισθηρού οδοστρώματος, διαβάσεις πλησίον σχολείων και σημείων υψηλού συγχρωτισμού κοινού κ.α.).

Στόχος κάθε πρότασης πρέπει να είναι η ισορροπημένη εναρμόνιση των προτεινόμενων υποδομών με τις υφιστάμενες, δημιουργώντας κατά το δυνατόν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και όχι αποσπασματικές και ημιτελείς ενέργειες.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, πρέπει να υποβληθεί αναλυτική έκθεση τεκμηρίωσης, με φωτογραφική αποτύπωση των επικίνδυνων σημείων, στοιχεία κυκλοφοριακού φόρτου, τουριστικών αιχμών, τροχαίων ατυχημάτων κλπ του οδικού δικτύου με τις αιτούμενες βελτιώσεις/παρεμβάσεις, ώστε να αποδεικνύεται η «Βελτίωση οδικής ασφάλειας».

Οριζόντιες επικουρικές δράσεις

- Απόκτηση της απαιτούμενης εδαφικής έκτασης για την εγκατάσταση των προτεινόμενων μονάδων, εφόσον απαιτείται, με επιλέξιμη δαπάνη έως 15% του προϋπολογισμού του σχετικού υποέργου.

- Έργα σύνδεσης, μεταφοράς, αποκατάστασης δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ), εφόσον απαιτείται.
- Αρχαιολογικές έρευνες-εργασίες-επίβλεψη, εφόσον απαιτείται.
- Παρεμβάσεις και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, υποδομών ηλεκτροκίνησης και ευφυή συστήματα διαχείρισης - διανομής – αποθήκευσης - κατανάλωσης ενέργειας (Φ/Β στους χώρους στάθμευσης, γεωθερμία, BMS/BEEMS, σταθμοί φόρτισης κ.α.), με συνολική επιλέξιμη δαπάνη έως το 10% του συνολικού προϋπολογισμού της πράξης.
- Ευφυείς εφαρμογές/δράσεις/συστήματα Πρόληψης - Παρακολούθησης - Ελέγχου - Προστασίας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (σεισμούς, πλημμύρες, πυρκαγιές κτλ) και Συστήματα έκτακτης προειδοποίησης/παρακολούθησης για τους πολίτες - χρήστες - αρμόδιους φορείς (πολιτική προστασία, πυροσβεστική, αστυνομία κ.α.), με επιλέξιμη δαπάνη έως 10% του προϋπολογισμού της πράξης.

Επισημαίνεται ότι:

Για τις προς ένταξη στο Πρόγραμμα πράξεις (δίκτυα αποχέτευσης, ύδρευσης, αντιπλημμυρικά και οδοποιίες) και για τις περιπτώσεις που αφορούν στις ίδιες περιοχές (οδούς), πρέπει για λόγους οικονομίας κλίμακας, περιβαλλοντικών επιπτώσεων και επιπτώσεων στην κυκλοφορία και το επίπεδο όχλησης των κατοίκων, να ληφθούν υπόψη οι κοινές εργασίες τους (κοινά σκάμματα, αποκαταστάσεις κλπ). Αυτό πρέπει να αναφερθεί στο Τεχνικό Δελτίο στο πεδίο της συνέργειας.

Οι παρεμβάσεις που προτείνονται πρέπει είτε να αποτελούν από μόνες τους ολοκληρωμένες και λειτουργικές λύσεις είτε να συνδέονται με υφιστάμενο σχεδιασμό/δράσεις/υποδομές ώστε να προκύπτει ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο και λειτουργικό αποτέλεσμα. Οι δείκτες αποτελέσματος της παρούσας παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα:

Δείκτες αποτελεσμάτων

Περιγραφή Δείκτη	Μονάδα μέτρησης
Ωφελούμενοι κάτοικοι	άτομα
Ποδηλατόδρομοι	km
Έκταση που προστατεύεται από πλημμυρικά φαινόμενα	km ²
Ωφελούμενοι μαθητές/σπουδαστές/κλπ	άτομα
Ωφελούμενοι ευπαθών ομάδων (ΑΜΕΑ κλπ)	άτομα
Επιφάνεια περιοχής παρέμβασης (εκτός αστικών)	τ.μ.
Δημιουργία ή Ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές	τ.μ.
Δημιουργία θέσεων στάθμευσης	τμχ
Ισχύς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας που εγκαθίσταται	Kw

Σταθμοί φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων	τμχ
Κοινό που ενημερώθηκε από τις δράσεις Δημοσιότητας	άτομα
Ωφελούμενοι από δράσεις Πολιτικής Προστασίας - Ασφάλειας	άτομα
Ευφυείς Σηματοδότες	τμχ
Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται κατά την λειτουργία	Άτομα
Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται κατά την κατασκευή	ισοδύναμα ανθρωποέτη

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πρόσκλησης ανέρχεται σε **225.000.000,00 ευρώ(€)**, πλέον ΦΠΑ, με δυνατότητα υπερδέσμευσης έως το **120%** του ανωτέρω προϋπολογισμού.

3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

!ΠΡΟΣΟΧΗ: Επισημαίνεται πως οι κατωτέρω ημερομηνίες είναι δεσμευτικές και ΔΕΝ δύνανται να δοθεί παράταση λόγω δεσμεύσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ως έναρξη υποβολής των Αιτημάτων ένταξης στο Πρόγραμμα ορίζεται η **ημερομηνία δημοσίευσης** της παρούσας Πρόσκλησης στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτημάτων ορίζεται η **29η Ιουλίου 2022**.

Η ημερομηνία υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει σε χρόνο ενωρίτερο της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας σε περίπτωση εξάντλησης του προς διάθεση προϋπολογισμού.

Μέχρι την 30.03.2023 (Milestone), θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η ανάθεση των συμβάσεων από πλευράς των δικαιούχων με την ανάδειξη οριστικού αναδόχου.

Μετά το πέρας της ανωτέρω ημερομηνίας όσες προτάσεις δεν έχουν συμβασιοποιηθεί απεντάσσονται από το Πρόγραμμα και τα υποβαλλόμενα στοιχεία επιστρέφονται στους δικαιούχους.

Το Πρόγραμμα ολοκληρώνεται την 31.12.2025. Οι εργασίες από τους Αναδόχους των έργων πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως 30.09.2025 (Milestone).

4. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

4.1. Γενικά Θέματα

4.1.1 Κάθε δυνητικός δικαιούχος έχει δικαίωμα να υποβάλλει μία (1) αίτηση χρηματοδότησης. Οι Δήμοι δύνανται να έχουν έως δύο (2) κύρια Υποέργα, και οι Περιφέρειες έως πέντε (5) κύρια Υποέργα, μη συμπεριλαμβανομένων των οριζόντιων επικουρικών δράσεων.

4.1.2 Η συνολική χρηματοδότηση κάθε αίτησης δικαιούχου θα ανέρχεται έως 3,5 εκ. € (συμπ. Φ.Π.Α.) για τους Δήμους με μόνιμο πληθυσμό μικρότερο των 100.000 κατοίκων και έως 5,0 εκ. € (συμπ. Φ.Π.Α.) για τους Δήμους με μόνιμο πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των 100.000 κατοίκων.

4.1.3 Οι προτάσεις των Περιφερειών δύνανται να περιλαμβάνουν έργα αρμοδιότητας μη Τουριστικών Δήμων (Κύριοι των έργων) με μόνιμο πληθυσμό μικρότερο των 20.000 κατοίκων, κατόπιν σύναψης σχετικής προγραμματικής σύμβασης με την οικεία Περιφέρεια (Δικαιούχος της πρότασης).

Η συνολική χρηματοδότηση που δύνανται να λάβει κάθε Περιφέρεια από το Πρόγραμμα θα καθοριστεί μετά την λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων στο Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη και τις προτάσεις που θα υποβληθούν και την κατανομή των πόρων από παράλληλα και προηγούμενα προγράμματα Οδικής Ασφάλειας.

4.1.4 Τα προτεινόμενα έργα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις τρέχουσες Προδιαγραφές – Οδηγίες, να έχουν πλήρη μελετητική ωριμότητα, να διαθέτουν όλες τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις και να είναι σε πλήρη εναρμόνιση με τα εγκεκριμένα ΣΒΑΚ, ΓΠΣ και τις ισχύουσες κυκλοφοριακές και πολεοδομικές ρυθμίσεις.

4.1.5 Είναι δυνατή η χρηματοδότηση προμήθειας ασφάλτου και υλικού βάσης για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου από τον ΟΤΑ με ίδια μέσα.

4.1.6 Στην περίπτωση που ο συνολικός προϋπολογισμός της αίτησης είναι μεγαλύτερος του ποσού χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα ή ο δικαιούχος πρόκειται να συμβάλλει με ίδιους πόρους στην υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης (πχ μη επιλέξιμο τμήμα), τη διαφορά θα πρέπει να την καλύψει ο Δικαιούχος, υποβάλλοντας σχετική Απόφαση του αρμοδίου οργάνου και αποδεικνύοντας την εξασφάλιση των επιπλέον χρηματικών πόρων (ίδιοι πόροι, χορηγίες κλπ).

4.1.7 Στην περίπτωση που ο προϋπολογισμός της πρότασης υπερβαίνει το μέγιστο επιλέξιμο προϋπολογισμό και το έργο δηλώνεται ότι χρηματοδοτείται και από άλλη πηγή χρηματοδότησης, πρέπει πρώτα να απορροφηθούν οι πόροι του Προγράμματος και στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν οι πόροι των υπολοίπων πηγών χρηματοδότησης του Δικαιούχου.

4.1.8 Είναι επιλέξιμα έργα των οποίων έχει εκκινήσει το προσυμβατικό στάδιο από την 1η Φεβρουαρίου 2020, υπό την προϋπόθεση ότι συμφωνούν με την παρούσα Πρόσκληση και δεν υπάρχει κατακύρωση σε οριστικό Ανάδοχο.

4.1.9 Σε περίπτωση που υφίσταται κάποιο εγκεκριμένο χρηματοδοτικό πρόγραμμα ή στρατηγικός σχεδιασμός, απαιτείται βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του δικαιούχου «ότι το προτεινόμενο έργο δεν αντίκειται στα εγκεκριμένα μέτρα και παρεμβάσεις του συγκεκριμένου στρατηγικού σχεδιασμού ή της ολοκληρωμένης παρέμβασης (π.χ. ΣΒΑΚ, ΟΧΕ κλπ)». Σε κάθε περίπτωση ο Δικαιούχος οφείλει να αποδεικνύει την εναρμόνιση του προτεινόμενου έργου με την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία (π.χ. εγκεκριμένο πολεοδομικό σχέδιο, θεσμοθετημένες χρήσεις γης κλπ).

4.1.10 Σε περίπτωση συνεργασιών μεταξύ των Δικαιούχων (πχ Διαδημοτική συνεργασία) για λόγους βέλτιστου Σχεδιασμού Έργων/Δράσεων, Οικονομίας Κλίμακας κτλ. ευρύτερων περιοχών, το πλήθος και τα ποσά των ανωτέρω υποέργων δύνανται να αυξάνονται αναλόγως. Οι εμπλεκόμενοι στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να έχουν αμοιβαία αποφασίσει και συμφωνήσει το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (με Προγραμματική Συμφωνία), καθώς και τη διαχείριση του έργου (ένας Δικαιούχος της συνολικής Πράξης).

4.2 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας

4.2.1 Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες των βασικών μελετητών, οι οποίοι μετέχουν ως τεχνικοί σύμβουλοι – μελετητές κατά την εκτέλεση δημοσίων έργων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 188 παρ. 6, του ν. 4412/2016, όπως ισχύει μετά τον ν. 4782/2021.

4.2.2 Η Αγορά Γης είναι επιλέξιμη σε ποσοστό έως 15% του προϋπολογισμού του σχετικού υποέργου, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(α) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.

(β) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(γ) Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

4.2.3 Οι δαπάνες των έργων/προμηθειών μπορούν να περιλαμβάνουν και τις δαπάνες εκσκαφών/μεταφοράς των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ). Η δαπάνη που απαιτείται για την είσοδο και επεξεργασία αυτών των αποβλήτων στη μονάδα διαχείρισης ΑΕΚΚ, πρέπει να αποτυπώνεται είτε σε διακριτό υποέργο είτε απολογιστικά στον Π/Υ του κυρίως υποέργου με ένδειξη ότι αφορά στις σχετικές δαπάνες ΑΕΚΚ ώστε να είναι εφικτή η διάκρισή τους από τις λοιπές απολογιστικές δαπάνες. Και στις δύο περιπτώσεις πρέπει να παρέχεται σχετική τεκμηρίωση για την εκτίμηση της αιτούμενης δαπάνης.

4.2.4 Η χρηματοδότηση παρεμβάσεων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, προκειμένου για την περαιτέρω εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, είναι επιλέξιμες εφόσον:

α) η σκοπιμότητα τεκμηριώνεται επαρκώς από σχετική ανάλυση κόστους-οφέλους,

β) δεν προκύπτει οικονομική δραστηριότητα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας (ενεργειακός συμψηφισμός (netmetering) ή εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός (virtualnetmetering), παρεμβάσεις που αφορούν σε κάλυψη θερμικών φορτίων),

γ) βοηθούν στην επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας.

4.2.5 Στις περιπτώσεις που οι περιοχές επέμβασης εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν.4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις», (Α' 25), και λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 43 του ν.4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 92), απαιτείται η Σύμφωνη Γνώμη αυτών.

4.2.6 Ο σχεδιασμός του έργου πρέπει να εξασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

4.3 Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δεν είναι επιλέξιμες:

- Εργασίες τακτικής συντήρησης υφιστάμενων υποδομών και εξοπλισμού.

4.4 Υποχρεώσεις Δικαιούχου μετά την επιλογή:

Οι δικαιούχοι των οποίων τα έργα εντάσσονται στο Πρόγραμμα υποχρεούνται στη συνέχεια να ακολουθήσουν τις οδηγίες του Ταμείου Ανάκαμψης καθώς και των ειδικών οδηγιών για την επικοινωνία και δημοσιότητα του έργου από τον επίσημο Οδηγό Επικοινωνίας (<https://greece20.gov.gr/epikooinwnia-dimosiotita/>) (Ο φορέας υλοποίησης και οι αποδέκτες χρηματοδότησης μέσω της παρούσας Πρόσκλησης είναι υπεύθυνοι να αναγνωρίζουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και διασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης, υλοποιώντας τις ενέργειες επικοινωνίας που προβλέπονται στον Οδηγό Επικοινωνίας του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα www.greece.gov.gr).

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν τα αιτήματα αίτησης χρηματοδότησης υπογεγραμμένα από τον νόμιμο εκπρόσωπό τους, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών (ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ), στην κάτωθι ταχυδρομική διεύθυνση:

Κοραή 4, Αθήνα, Τ.Κ. 10564 Αθήνα
2^{ος} όροφος

Η υποβολή μπορεί να γίνει, είτε ταχυδρομικά, είτε με αυτοπρόσωπη κατάθεση στο πρωτόκολλο της ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ.

Τα επί ποινή αποκλεισμού της αίτησης του Δικαιούχου, συνημμένα στοιχεία (όπως προσδιορίζονται κατωτέρω) υποβάλλονται, εις διπλούν, **υποχρεωτικά** σε δύο συνημμένους αποσπώμενους δίσκους δεδομένων (USBmemorystick) και αναγράφονται λεπτομερώς στην αίτηση χρηματοδότησης (Παράρτημα Ι της παρούσης).

Αναπόσπαστο στοιχείο του αιτήματος χρηματοδότησης αποτελούν τα παρακάτω δικαιολογητικά/έγγραφα:

1. Τεχνικό Δελτίο Έργου πλήρως συμπληρωμένο, σύμφωνα με τις οδηγίες [Δ1 Οδ.1 Οδηγίες Συμπλήρωσης ΤΔΕ 1.1](#).
2. Απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου, περί αποδοχής των όρων συμμετοχής στο Πρόγραμμα και υποβολής της αντίστοιχης πράξης.
3. Στην περίπτωση που ο συνολικός προϋπολογισμός της αίτησης είναι μεγαλύτερος του ποσού χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα ή ο δικαιούχος πρόκειται να συμβάλλει με ίδιους πόρους στην υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης (π.χ. μη επιλέξιμος εξοπλισμός) τη διαφορά θα πρέπει να την καλύψει ο Δικαιούχος, υποβάλλοντας σχετική Απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου και αποδεικνύοντας την εξασφάλιση των επιπλέον χρηματικών πόρων (ίδιοι πόροι, χορηγίες κλπ).
4. Στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου: 1) Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα υλοποίησης του έργου, όπως: νομομοιοποιητικά έγγραφα, 2) Αποφάσεις συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων, όπου αυτό προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία.
5. Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα λειτουργίας και συντήρησης του Έργου, εφόσον δικαιούχος και φορέας υλοποίησης διαφέρει.
6. Τεκμηρίωση ιδιοκτησιακού καθεστώτος της εδαφικής λωρίδας που καταλαμβάνει η οδός, του ακινήτου ή αρμοδιότητας στην περιοχή παρέμβασης (π.χ. προσκόμιση τίτλου κτήσης κυριότητας, πιστοποιητικό μεταγραφής του και πιστοποιητικό περί μη διεκδίκησης από το οικείο υποθηκοφυλακείο, κτηματολογικό φύλλο από Κτηματολογικό Γραφείο) ή σύμβαση παραχώρησης νομής, κατοχής ή χρήσης, το πιστοποιητικό μεταγραφής του και η κυριότητα του παραχωρούμενου. Η ως άνω σύμβαση παραχώρησης πρέπει να έχει διάρκεια τουλάχιστον 15 έτη από τον χρόνο οριστικής παραλαβής του έργου.
7. Τεκμηρίωση Διοικητικής Ικανότητας, Επιχειρησιακής Ικανότητας και Χρηματοοικονομικής Ικανότητας (εφόσον απαιτείται).
8. Βεβαίωση-Δήλωση εξασφάλισης όλων των απαιτούμενων αδειών και εγκρίσεων για τη λειτουργία των προτεινόμενων υποέργων.
9. Τεχνική Έκθεση τεκμηρίωσης της εύρυθμης λειτουργίας και συντήρησης του έργου μετά την κατασκευή.
10. Τεχνική Περιγραφή, Σχέδια και Προϋπολογισμός Δημοπράτησης έργων (υποβάλλονται οι εγκεκριμένες/θεωρημένες μελέτες των έργων), καθώς και Τεύχη Δημοπράτησης.
11. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Τεχνική Σύνοψη και σχετικός χάρτης, εφόσον απαιτείται.
12. Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), εφόσον απαιτείται, κατά την υποβολή της πρότασης στο Πρόγραμμα.

13. Αποτύπωση των απαραίτητων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών των έργων και του βαθμού ωρίμανσης αυτών, αντίγραφα του συνόλου των εγκριτικών αποφάσεων.
14. Σε περίπτωση που υφίσταται κάποιο εγκεκριμένο χρηματοδοτικό πρόγραμμα ή στρατηγικός σχεδιασμός, απαιτείται βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του δικαιούχου «ότι το προτεινόμενο έργο δεν αντίκειται στα εγκεκριμένα μέτρα και παρεμβάσεις του συγκεκριμένου στρατηγικού σχεδιασμού ή της ολοκληρωμένης παρέμβασης (π.χ. ΣΒΑΚ, ΟΧΕ κλπ)».
15. Κείμενη πολεοδομική νομοθεσία (π.χ. εγκεκριμένο πολεοδομικό σχέδιο, θεσμοθετημένες χρήσεις γης κλπ) που αποδεικνύει την εναρμόνιση του προτεινόμενου έργου με αυτή.
16. Αναλυτική έκθεση τεκμηρίωσης, με φωτογραφική αποτύπωση των επικίνδυνων σημείων, στοιχεία κυκλοφοριακού φόρτου, τουριστικών αιχμών, τροχαίων ατυχημάτων κλπ του οδικού δικτύου με τις αιτούμενες βελτιώσεις/επεμβάσεις, ώστε να αποδεικνύεται η «Βελτίωση οδικής ασφάλειας», η οποία πρέπει να συνοδεύεται και από την κατωτέρω Λίστα Καταγραφής και Ψηφιακής Απεικόνισης.
17. Λίστα Καταγραφής και Ψηφιακή Απεικόνιση του συνόλου των «Επικίνδυνων σημείων που χρήζουν επεμβάσεων βελτίωσης οδικής ασφάλειας» του Δικαιούχου (πχ τεχνικά έργα ομβρίων, σημεία υψηλής ολισθηρότητας οδοστρώματος, κόμβοι, σημεία συχνών συμβάντων), ψηφιακά σε αρχείο τύπου GIS (πχ .shp, km1 κλπ) με γεωγραφικό υπόβαθρο (πχ Google Map, ΓΥΣ, Κτηματολόγιο κλπ).
18. Για τις προμήθειες τεκμηρίωση του προϋπολογισμού της προμήθειας. Συγκεκριμένα θα πρέπει να προσκομισθεί Πρακτικό επιτροπής διερεύνησης τιμών συνοδευόμενο από Πίνακα προσδιορισμού μέσων τιμών υλικών ή/και από σχετικές προσφορές και τιμοκατάλογους υλικών, ενημερωτικά φυλλάδια κλπ (προσφορές από δύο ή τρεις ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές), εφόσον απαιτείται.
19. Για τα έργα που έχουν δημοπρατηθεί όλα τα απαραίτητα έγγραφα για την εξέταση της νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης καθώς και της διαγωνιστικής διαδικασίας του έργου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην ΥΑ για το Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΦΕΚ 4498/Β/29-9-2021).
20. Τεκμηρίωση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης, ανά υποέργο (στο σύνολό του και ανά τιμή μονάδας), βάσει κανονιστικών πράξεων (π.χ. εγκεκριμένα ενιαία τιμολόγια), ή άλλων νομιμοποιητικών εγγράφων. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, για την τεκμηρίωση του προϋπολογισμού δύναται να παράδειγμα να χρησιμοποιηθούν στοιχεία πραγματικού κόστους από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πράξης, ή αποτελέσματα έρευνας αγοράς με μη δεσμευτικές προσφορές.
21. Μελέτη σκοπιμότητας ή σχετική έκθεση τεκμηρίωσης (ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση του έργου), βάσει της οποίας εξετάζεται η αναγκαιότητα υλοποίησης της Πράξης. Τεκμηρίωση της εξασφάλισης του Ολοκληρωμένου χαρακτήρα της πράξης, με την ένταξη της σε ένα Εγκεκριμένο Σχέδιο (πχ «Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού», «Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης», Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ), ΣΟΑΠ, Εγκεκριμένο Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου)
22. Στις περιπτώσεις που οι περιοχές επέμβασης εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, απαιτείται η προσκόμιση των απαραίτητων

- εγγράφων για την τήρηση των προβλεπόμενων στην ισχύουσα νομοθεσία κατά την υποβολή του αιτήματος χρηματοδότησης.
23. Απόφαση του Τεχνικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής ή του Δημοσίων Έργων του Υπ. Υποδομών και Μεταφορών, εφόσον στην αναθέτουσα αρχή δεν υφίσταται αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο, περί αποδοχής του συστήματος «κατασκευή έργου με αξιολόγηση μελέτης», όπου αυτό εφαρμόζεται.
  24. Χρηματοδοτικό Σχέδιο Υποέργου Εκτέλεσης με ίδια μέσα, εφόσον απαιτείται.
  25. Σχέδιο Απόφασης Εκτέλεσης με ίδια μέσα, εφόσον απαιτείται.
  26. Στην περίπτωση εξοπλισμού (επιλέξιμου και μη), απαιτούνται τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς και η σχετική τεκμηρίωση.
  27. Συμπληρωμένο το Παράρτημα τεκμηρίωσης εκπλήρωσης των κριτηρίων της τυπικής πληρότητας της πρότασης (Παράρτημα ΙΙΙ).
  28. Σε περίπτωση που απαιτούνται δαπάνες αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών πρέπει να τεκμηριώνονται με έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού (που πρέπει να περιλαμβάνει ανάλυση του αιτούμενου προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπανών, πλήθος και ειδικότητες προσωπικού, προμήθεια εξοπλισμού, χρονοδιάγραμμα εργασιών σύμφωνα και με το κυρίως υποέργο κλπ).
  29. Σε περίπτωση που απαιτούνται δαπάνες μετατόπισης δικτύων κοινής ωφέλειας πρέπει να τεκμηριώνονται με προεκτίμηση κόστους από τους αρμόδιους Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας ή με εκτίμηση της τεχνικής υπηρεσίας του δικαιούχου.
  30. Έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
  31. Υπεύθυνη δήλωση του αρμόδιου οργάνου με την οποία δηλώνει υπευθύνως ότι η πρότασή του και το περιεχόμενο αυτής είναι αληθής και ακριβής και δεν αποτελεί προϊόν απάτης, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48), η οποία κυρώθηκε με το ν. 2803/2000 (Α' 48) ούτε σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Επίσης, δεν τίθεται θέμα δωροδοκίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία ή στο εθνικό δίκαιο Τέλος, με την ίδια δήλωση βεβαιώνεται ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του αρ. 73 του ν. 4412/2016.
  32. Βεβαίωση / Υπεύθυνη Δήλωση του αρμόδιου οργάνου σχετικά με τη διασφάλιση ότι τουλάχιστον το 70% (κατά βάρος) των μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων που παράγονται στο εργοτάξιο προετοιμάζεται για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και άλλες διαδικασίες ανάκτησης υλικών, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών επίχωσης με τη χρήση αποβλήτων για την υποκατάσταση άλλων υλικών, σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων και το πρωτόκολλο της ΕΕ για τη διαχείριση των αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων.

Το ΥΠΕΣ δύναται κατά την διάρκεια της αξιολόγησης να ζητήσει συμπληρωματικά έγγραφα τεκμηρίωσης.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 Διαδικασία αξιολόγησης

Όσον αφορά τους δικαιούχους Δήμους, οι προτάσεις τους αξιολογούνται με τη σειρά του πρωτοκόλλου υποβολής τους, μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού που διατίθεται για τη χρηματοδότηση προτάσεων Δήμων.

Οι προτάσεις αξιολογούνται από ειδική Επιτροπή που θα συσταθεί για τον σκοπό αυτό σε δύο στάδια:

Α' Στάδιο: Πληρότητα και επιλεξιμότητα πρότασης

Στο στάδιο αυτό, το ΥΠΕΣ δύναται να ζητήσει:

- τα τυχόν, επί ποινή αποκλεισμού, ελλιπή έγγραφα/στοιχεία (όπως αυτά αναλυτικά προσδιορίζονται στην παρ. 5 της παρούσης πρόσκλησης) ή/και
- πρόσθετες πληροφορίες (διευκρινίσεις/συμπληρωματικά στοιχεία),

θέτοντας χρονικό περιορισμό πέντε (5) εργάσιμων ημερών (από την επόμενη εργάσιμη ημέρα αποστολής της σχετικής ενημέρωσης με ηλεκτρονική αλληλογραφία του ΥΠΕΣ) για την αποστολή των ανωτέρω.

Πρόταση που δεν καλύπτει τα κριτήρια της πληρότητας, όπως αυτά εμφανίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ, απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο δικαιούχος.

Β' Στάδιο: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Μετά την επιτυχή έκβαση του Α' Σταδίου αξιολόγησης, το ΥΠΕΣ διενεργεί τον έλεγχο των ειδικότερων κριτηρίων αξιολόγησης, όπως αυτά εξειδικεύονται στην παρούσα πρόσκληση.

Στο στάδιο αυτό, το ΥΠΕΣ δύναται να ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες (διευκρινίσεις/συμπληρωματικά στοιχεία), θέτοντας χρονικό περιορισμό δέκα (10) εργάσιμων ημερών (από την επόμενη εργάσιμη ημέρα αποστολής της σχετικής ενημέρωσης με ηλεκτρονική αλληλογραφία του ΥΠΕΣ) για την αποστολή των εν λόγω στοιχείων.

Στη συνέχεια, το ΥΠΕΣ ελέγχει εάν πληρούνται τα βασικά κριτήρια επιλογής και εισηγείται στον Υπουργό Εσωτερικών την ένταξη ή μη της πράξης στο Πρόγραμμα.

6.2 Απόφαση ένταξης

Η ένταξη των προτάσεων στο Πρόγραμμα γίνεται με Κοινή Υπουργική Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και δημοσιεύεται στο πρόγραμμα «Διαύγεια», κατόπιν θετικής εισήγησης του αρμοδίου οργάνου.

6.3 Δημοσιοποίηση ένταξης

Πραγματοποιείται ανάρτηση στην οικεία ιστοσελίδα του ΥΠΕΣ και της ΕΥΣΤΑ του τίτλου των έργων που εντάσσονται, των δικαιούχων αυτών και του ποσού χρηματοδότησης τους.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ –ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ-ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

Τα έργα που θα ενταχθούν στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, θα ακολουθήσουν τους όρους και τις διαδικασίες υλοποίησης που προβλέπονται στον Κανονισμό και στο ΣΔΕ του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων για την μελέτη των έργων και των προμηθειών, ακολουθούν τους εθνικούς κανόνες που τις διέπουν. Για τις τροποποιήσεις των συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, τηρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία διατάξεις των δημοσίων συμβάσεων του ν. 4412/2016, όπως αυτές ισχύουν. Η παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου πραγματοποιείται με ευθύνη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπηρεσιών του Δικαιούχου.

Ο δικαιούχος πρέπει να τηρεί τις απαιτήσεις του ν. 4624/2019 καθώς και του ν. 4403/2016 για τα όσα ορίζονται από Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σε ότι αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

8. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Ο φορέας υλοποίησης και οι αποδέκτες χρηματοδότησης μέσω της παρούσας πρόσκλησης είναι υπεύθυνοι να αναγνωρίζουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και διασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης, υλοποιώντας τις ενέργειες επικοινωνίας που προβλέπονται στον Οδηγό Επικοινωνίας του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα www.greece.gov.gr.

Αναλυτικότερα:

Ο φορέας υλοποίησης και οι αποδέκτες χρηματοδότησης μέσω της παρούσας πρόσκλησης είναι υπεύθυνοι για τις ακόλουθες τουλάχιστον ενέργειες επικοινωνίας και συγκεκριμένα αναγνωρίζουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και διασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης ως εξής:

α) Εμφανίζουν το έμβλημα της Ένωσης και τη σχετική δήλωση χρηματοδότησης με την ένδειξη «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης – NextGenerationEU» και το λογότυπο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» στις ενέργειες επικοινωνίας, πληροφόρησης και προβολής που υλοποιούν σε οποιαδήποτε μορφή (έντυπη, οπτικοακουστική, ηλεκτρονική) και σε όλο το επικοινωνιακό και πληροφοριακό υλικό (έντυπο, οπτικοακουστικό, διαδικτυακό κλπ.) που παράγουν σχετικά με το έργο ή τη δράση και προορίζεται για οποιοδήποτε μέσο. Επιπλέον, σε ενέργειες που περιλαμβάνουν συγγραφή κειμένου όπως δελτία τύπου, οδηγοί δράσεων, έντυπα πέραν της εμφάνισης των εμβλημάτων γίνεται και λεκτική αναφορά της χρηματοδότησης εντός του κειμένου.

β) Παρέχουν στον επίσημο επαγγελματικό διαδικτυακό τόπο τους, εάν υπάρχει, και στους επαγγελματικούς λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εάν υπάρχουν, σύντομη

περιγραφή της/των δράσης/ων και έργου/ων που υλοποιούν, που επισημαίνει τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

γ) Για έργο ή δράση που αφορά σε φυσική επένδυση όπως υποδομή ή/και προμήθεια εξοπλισμού και το συνολικό κόστος της υπερβαίνει τις 500.000€, αναρτούν πλάκα ή πινακίδα, από ανθεκτικό υλικό, ευδιάκριτη στο κοινό όταν ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση της δράσης/έργου ή όταν εγκατασταθεί ο εξοπλισμός που έχει αγοραστεί. Η πλάκα/πινακίδα περιλαμβάνει το έμβλημα της Ένωσης με τη δήλωση «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης – NextGenerationEU» και το λογότυπο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

δ) Για έργο ή δράση που δεν εμπίπτει στο ανωτέρω σημείο (γ), αναρτούν σε θέση που είναι σαφώς ορατή στο κοινό τουλάχιστον μία έντυπη αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή μια ηλεκτρονική προβολή σε οθόνη, με πληροφορίες σχετικά με την δράση/έργο και αναδεικνύοντας τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ε) Για έργα και δράσεις εμβληματικές ή/και έργα και δράσεις των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 10.000.000€, υλοποιούν μια σημαντική επικοινωνιακή ενέργεια (ενδεικτικά: καμπάνια, εκδήλωση), μετά από συντονισμό με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης και, όταν κρίνεται σκόπιμο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

στ) Για τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, οι συμβαλλόμενοι φορείς υλοποίησης διασφαλίζουν μέσω συμβατικών υποχρεώσεων ότι οι τελικοί αποδέκτες δηλαδή τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και κάνουν χρήση των κονδυλίων του ΤΑΑ συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται παραπάνω.

Στην περίπτωση που ο τελικός αποδέκτης της χρηματοδότησης είναι φυσικό πρόσωπο και δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα (ενδεικτικά ωφελούμενος δράσης, καταρτιζόμενος κλπ) δεν εφαρμόζονται οι παραπάνω αρμοδιότητες.

9. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ-ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Για αναλυτικότερες πληροφορίες με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των Τεχνικών Δελτίων και άλλες διευκρινίσεις αρμόδιοι είναι οι:

Ελευθ. Παπαβασιλόπουλος, 213 136 4425, lpapavasilopoulos@ypes.gov.gr,

Β. Σταμάτης, 213 136 4424, vstamatis@mou.gr

Κ. Κεφαλά, 213 1501 451, nkefala@mou.gr

Περαιτέρω πληροφορίες/διευκρινίσεις για τις επί μέρους προβλέψεις του Προγράμματος, εφόσον απαιτούνται, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων παρέχονται από το ΥΠΕΣ και την ΕΥΣΤΑ στις ιστοσελίδες:

– www.greece20.gov.gr

– www.ypes.gr

Η παρούσα Απόφαση να δημοσιευθεί στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και να αναρτηθεί στις ανωτέρω ιστοσελίδες.

10. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

Η πρόσκληση και το υποστηρικτικό υλικό να αναρτηθεί στις ιστοσελίδες:

- www.greece20.gov.gr
- www.ypes.gr

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ

Συνημμένα:

- Υπόδειγμα αίτησης χρηματοδότησης (Παράρτημα Ι)
- Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Έργου ([Δ1_Ε1_ΤΔΕ](#))
- Λίστα ελέγχου πληρότητας της πρότασης (Παράρτημα ΙΙΙ)
- Κριτήρια Επιλογής Πράξεων (Παράρτημα ΙV)
- Υπόδειγμα διαχειριστικής Ικανότητας (Παράρτημα V)

Πίνακας Αποδεκτών:

Δήμοι και Περιφέρειες της Χώρας

Κοινοποίηση:

1. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δημόσιες Επενδύσεις & ΕΣΠΑ)
2. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ
3. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, Ταμείου Συνοχής
4. Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
5. Ε.Υ.Δ.Ε. ΥΠ.ΕΣ., Κοραή 4, 105 64, Αθήνα

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Υπουργείου Εσωτερικών
3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/νη Οικον. Τ.Α. & Α.Π.
4. Δ/ση Οικον. & Αναπτ. Πολιτικής